

Дәреснең технологик картасы

Предмет: Биология. Класс:5

Биология укытучысы: Муллаянова З.К.

Тема	Бактерияларнең төзелеше һәм тереклек эшчәнлеге
Дәреснең максаты:	Укучыларда бактерияләр патшалыгы вәкилләренең үзенчәлекле билгеләре , төзелеше, тереклек эшчәнлеге турында күзаллау , практик биремнәр аша, проблемалы сорауларга җаваплар эзләү нәтижәсендә яңа белемне ачу күнекмәләрен булдыру.
Дәреснең бурычлары:	<p>1. Белем бирүче Практик биремнәр аша, проблемалы сорауларга җаваплар эзләү нәтижәсендә бактерияләр патшалыгы вәкилләренең үзенчәлекле билгеләре , төзелеше, тереклек эшчәнлеге турында өйрәнү, укучыларның акыл эшчәнлеген активлаштыру, логик фикерләү сәләтен камилләштерү.</p> <p>2. Үстерүче Укучыларда проблемалы сораулар һәм мөстәкыйль эш аша яңа белем үзләштерү күнекмәләрен ныгыту</p> <p>3 Тәрбияви Уку эшчәнлегенә җитди караш тәрбияләү; Табигый дөньяны фәнни яктан кабул итү; Үз белемеңне арттырырга омтылу;</p>
Эшчәнлекнең нәтижәсен планлаштыру	<p>1. Предмет : Бактерияларнең үзенчәлекле билгеләрен , җир йөзүдә ничек таралуын белү, аларны башка организмнар арасында рәсемнән танып белү.</p> <p>2. Шәхескә бәйле гамәлләр: укуга карата уңай караш тәрбияләү, табигатьне фәнни яктан кабул итә белү, анализлау күнекмәләрен ныгыту</p> <p>3. Метапредмет : Юнәлеш алуга караган гамәлләр: мөстәкыйль рәвештә белем алуның максатын, бу максатка ирешү юлларын билгели,үз эшчәнлегеңне бәяли белү. Коммуникатив гамәлләр: Башка кеше фикеренә ихтирам белән карау. Танып белү гамәлләре: анализлау, организмнарны гомуми билгеләре буенча төркемнәргә түпкүл , төп информацияне аерып ала белү,</p>
Предметара бәйләнеш	

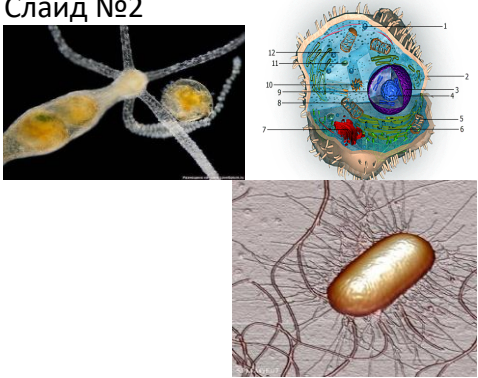
Төп төшенчэлэр	Бактериялэр, бациллалар, вибрионнар, спириллалар, кокklar, диплококкар, сарциннар, циста, спора, сапрофит, паразит

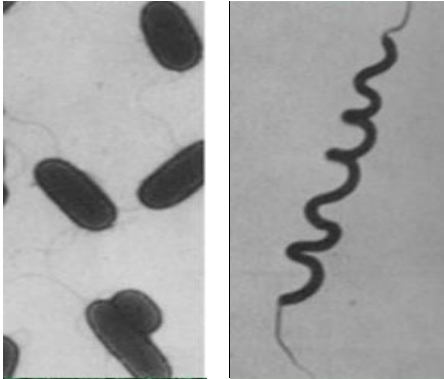
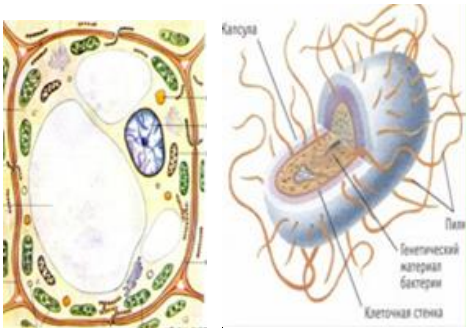
Педагогик технологиялэр: ИКТ, проблемалы, үстерүче, сәламәтлекне саклау технологиясе.

Дәрес тибы: Катнаш дәрес. (Дәрес-әңгәмә. Теоретик мөстәкыйль эш. Булган белемнәргә таянып яңа дәрес материалын өйрәнү).

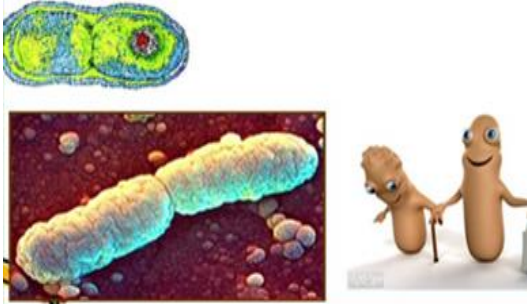
Дәрес төре: эзләнүле, проблемалы мәсьәлэләрне чишү.

Дәреснең тибына һәм технологиясенә бәйле этаплары	Укытучы эшчәнлеге	Укучы эшчәнлеге	Белем бирүче һәм үстерүче биремнәр(дәреслек, өстәмә материал)	Универсалж уку гамәлләре	Стимул бирүче сораулар
<p><u>Оештыру моменты</u> Максат - Укучыларның нәтижәле эшчәнлеге өчен шартлар тудыру Аларны эмоциональ яктан дәрескә әзерләү. Метод: проблемалы сорауларга җавап эзләү.</p>	<p>Укучыларны сәләмли; Укучыларның уку эшчәнлеген мотивлаштыру. Биология дәресләрендә без төрле патшалыкка кәргән организмнар белән танышабыз.</p> <p>Дәреснең максатын билгеләргә ярдәм итә.</p>	<p>Укытучының сәләмләвенә җавап бирә; Үзенең дәрескә әзерлеген тикшерә. Дәреснең темасын билгели.</p> <p>Дәреснең максатын билгели</p>	<p>1 нче номерлы слайд, өстәмә материал нәтижәсендә куелган проблемалы сорау.</p>	<p>Шәхескә караган гамәлләр: дәрескә карата уңай эмоциональ караш булдыру Танып белү гамәлләре: тиешле мәгълүматны сайлап алу проблеманы билгеләү, аны чишү өчен алгоритм төзү. Юнәлеш алуга караган гамәлләр (регулятив): укытучы ярдәм белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү; Коммуникатив гамәлләр: укытучы һәм сыйныфташлар белән хезмәттәшлекне планлаштыру; Метапредмет: Рәсем белән эшләү күнекмәләрен</p>	<p>1 нче слайд-</p> <p>Бу организмнар жир йөзәндә башкалардан алдарак барлыкка килгәннәр. Алар туфракта, һавада, суда, башка организмнарда яши. Бу организмнарны гейзерларда да, тозлы күлләрдә, Арктика һәм Антарктида, атом станциясе реакторларында да очратырга була. Бүгенге дәрестә без бу организмнар белән якыннан танышырбыз. Дәреснең темасы ничек диеп уйлыйсыз?</p> <p>Сез дәрестә нәрсәләр белергә теләр идегез? Нинди сорауларга җавап эзләргә теләсез?</p>

				<p>үстөрү; Биологик процесслар һәм алар арасындагы бэйлэнешне аңлата белү.</p> <p>Предмет: Өйрәнелүче организмнарны таний һәм аларны чагыштыра белү.</p>	
<p><u>Яңа материалны өйрәнү</u> Максат– дәреслекне һәм слайдтагы материалны кулланып яңа информация туплау.</p> <p>Методлар: проблемалы Тикшерү алымнары: укытучы баяләве, үрнәк буенча үзбәяләү.</p>	<p>Бактерияләрнең үзенчәлекле билгеләрен ачыклау өчен укучыларга проблемалы сораулар бирә Укучыларның эшчәнлеген шушы проблеманы чишүгә юнәлдәрә</p>	<p>Бактерияләрнең кечкенә һәм беркүзәнәкле булулары турында нәтижә ясала.</p> <p>Организмнар чагыштырыла, аларның охшаш һәм аерымлык билгеләре күрсәтелә.</p> <p>Укучылар дәреслектәге текст буенча бактерия</p>	<p>2 нче һәм 3 нче номерлы слайд, дәреслек.</p>	<p>Танып белү гамәлләре Проблеманы чишү юлын эзләү; Кирәкле информацияне табу; Информацияне анализлау, чагыштыру, гомумиләштерү; Юнәлеш алуга караган гамәлләр(регулятив): планлаштыру; контроль; баяләү һәм үзбәяләү. Коммуникатив гамәлләр: эшчәнлектә</p>	<p>Бактерияләр безнең планетада бик күп еллардан бирле яши, ә кешеләр алар турында чагыштырмача күптән түгел генә белә. Ни өчен?</p> <p>Слайд №2</p> <p>Слайдта булган организмнарның кайсыларын бактерия дип атап булмый? Ни өчен?</p>

		<p>күзәнәгенәң төзелешен өйрәнә һәм проблемалы сорауга җавап бирә.(Парлашып эшли)</p>		<p>бергәләп катнаша; үз фикерен әйтергә өйрәнә; әңгәмәдә катнаша. Шәхескә караган гамәлләр: күнегүләрне эшләүгә җитди караш тәрбияләнелә; фәнни яктан тере организмнарны кабул итә; башка кешенең фикеренә ихтирам белән карый.</p>	<p>Слайд №3 Экранда сез ике организмны күрәсез.Алар бактерияләрме? Ни өчен шулай уйлыйсыз?</p>
<p>Беренчел ныгыту Максат: дәрестә алган белемне ныгыту Методлар: дедуктив(белемне куллану), практик (бактерия һәм үсемлек күзәнәгенә чагыштырма характеристика бирү) Тикшерү алымнары:</p>	<p>Өйрәнелгән материалны ныгыту өчен шартлар тудыра</p>	<p>§11 тан соңгы 2 нче сорауга җавап бирәләр һәм бер-берсенә эшен алмаштырып тикшергәннән соң иптәшләренә эшен бәялиләр.</p> <p>Плакаттагы бактерия күзәнәге рәсеме белән эшлиләр.Рәсем дәфтәргә күчерелеп ясала һәм өлешләре күрсәтелә.Укучы</p>	<p>Дәреслектәге биремнәр, 4 нче номерлы слайд</p>	<p>Шәхескә караган гамәлләр: Уку эшчәнлегенә җитди караш тәрбияләү; Үз әйткән сүзгә өчен җавап бирергә өйрәнү; укучыга әхлаки үсеш өчен шартлар тудыру. Юнәлеш алуга караган гамәлләр: Үзбәяләү, иптәшеңнең җавабын бәяләү</p>	<p>Без бактерияне башка төрле организмнан аерып ала белдек.Шушы белемнәргә нигезләнеп §11 тан соңгы 2 нче сорауга җавап бирәбез. (Бактерия күзәнәге үсемлек күзәнәгеннән нәрсә белән аерыла?) Слайд №4</p>

үзара тикшеру	Слайд №4Бактерия күзәнәкләренең формасы да төрле була. Булган белемнәргә таянып бактерияләрнең формалары турында мәгълүмат бирелә.	ар бер-берсенә эшен алмаштырып тикшергәннән соң иптәшләренең эшен бәялиләр.		нәтижәсендә үзләштерелгәннең сыйфатын һәм белем дәрәжәсен ачыклау Танып белү гамәлләр: иптәшләрең һәм укытучы белән бергә эшләү ,билгеләр һәм символлар белән эшләү күнекмәләрен ныгыту; Бу организмга гына кагылышлы үзенчәлекле билгеләрне күрсәтә белү, аларның морфологик билгеләрен, жир йөзөндәге биологик ролен ачыклау күнекмәләрен ныгыту.	Кем рәсемдә бактерия күзәнәгенең өлешләрен күрсәтергә тели?
<u>Мөстәкыйль эш</u> (дәреслек белән практик эш). Максат– Бактерияләрнең үрчүе һәм	Бактерияләрнең тереклек эшчәнлеген процессларының үзенчәлекләрен ачыклау максатыннан	Бактерияләрнең үрчүе ,туклануы дәреслектәге материал, плакатлар буенча өйрәнелә һәм	Дәреслек, 5 нче номерлы слайд.	Танып белү гамәлләре Проблеманы тудыру һәм аны чишү: информация эзләү;	Бактерияләрнең саны арту нинди процесска бәйле? Бактерияләр ничек үрчи? Төркемнәрдә сорауга җавап табыла. Слайд №5 Бактерияләр (туклануы буенча)

		өсти,бәя бирә.		<p>уңай караш тәрбияләнелә; Башка кеше фикеренә карата ихтирам тәрбияләнелә;</p> <p>Предмет Бактерияләрнең жир йөзөндә таралуын,тереклек эшчәнлеген процессларын күзаллый белү.</p>	 <p>Академик В.И Вернадский уйлавынча уңайлы шартларда бер бактерия үрчү нәтижәсендә 5 көн эчендә Тын океан биләгән мәйданны тутырырга була. Ләкин чынлыкта бу күзәтелми.Ни өчен? Уңайсыз шартларда бактерияләр белән нинди үзгәрешләр була?</p>
<p>Ныгыту Максат: дәрестә алган белемнәрне әңгәмә,тикшерү тестларын чишкәндә куллана белү</p>	<p>Материалны ныгыту өчен шартлар тудыра</p>	<p>Әңгәмәдә сорауларга телдән жавап бирә, тест белән эшли.</p>	<p>Тест, дәреслектәге сораулар.</p>	<p>Юнәлеш алуға караган гамәлләр(регуляти в): үзбәяләү, дәреснең нәтижәсен ясауда катнашу. Коммуникатив гамәлләр: үз фикереңне тулы һәм төгәл итеп әйтә белү. Танып белү гамәлләре: бактерия патшалыгына керүче организмнарның</p>	<p>Бүген без бактерияләр патшалыгы белән таныштык. Ә хәзер сорауларга жавап бирәбез.Кем барлык сорауларга да жавап бирде? Аларга алкышлар.</p>

				үзенчәлекле билгеләре турында нәтижә чыгару;	
Рефлексия	Рефлексия өчен шартлар тудыру	Сорауларга җавап бирә.	Карточкадагы сораулар	<p>Танып белү гамәлләре: эш алымнарын , эшчәнлекнең барышын һәм нәтижәсен бәяләү</p> <p>Юнәлеш алуга караган гамәлләр: бәяләү – үзләштерелгәннең сыйфатын һәм белү дәрәжәсен аңлау;</p>	<p>Дәрес башында куелган максатка без ирешә алдыкмы? Сез дәрестән кәнәгатьме?</p> <p>Карточкадагы сораулар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ә сез беләсезме мин бүгенге дәрестә 2.Миңа дәрестә иң охшаганы 3.Миңа бүгенге дәреснең иң авыр этабы булып: 4.Миңа бүгенге дәрестә иң кызыгы:..... 5.Алдагы дәресләрдә мин:
Өй эше биру	<ol style="list-style-type: none"> 1)11 нче параграфның эчтәлеген белергә, аның ахырындагы 1-5 сорауларга телдән җаваплар әзерләргә. 2)Мөһим рольне уйнаучы бактерияләр турында хикәя язып килергә. 				